

hverdag og helg

MENIGHETSBLAD FOR STORETVEIT – NR 5/05 – ÅRGANG 42
med artikler og reportasjer fra hele Fana prosti

Pilegrimstur

Prinsesse Kristina, datter av kong Håkon Håkonsen, ble i 1257 giftet inn i det spanske kongehuset. I september vandret 61 sangere i Bøneskoret i hennes fotspor i Couvarrubias. Side 10-11

Unikt orgelmøte

Medlemmer av orgelklubben «Ferdinand» fikk i september møte den verdensberømte organisten Olivier Latty. For Øystein Nødtvedt ble det et uforglemmelig møte. Side 6-7

Dugnad i rallarånd

I september var det dugnad på Kongsnut, Klubbens egen hytte ved Rallarvegen. Side 4

1930-2005

Kirken vår jubilerer

Den vakre steinkirken vår fyller 75 år i år. I et utvidet jubileumsnummer bringer vi blant annet intervju med Storetveit menighets aller første prestefrue, Aslaug Irgens og en kronikk av Kari Blom om Storetveit menighet i det flerreligiøse samfunnet. Side 2-3, 4 og midten

Aslaug Irgens

Kari Blom

75 år - gratulerer, Storetveit menighet!

En kirke er noe mer enn et flott bygg med rom for tradisjoner, men er den ikke mer enn et bygg og tradisjonene noe mer enn tradisjoner, vil kirkebygget forfalle.

AV BJARTE HOLME

Storetveit kirke er et flott bygg, og mange har gjennom 75 år blitt knyttet til den og kjenner stolthet over å tilhøre denne kirken. Men sammen med en rekke andre kirker og offentlige bygg er kirken vår dårlig vedlikeholdt. For et kirkebygg er 75 år ingen høy alder, men vedlikehold er nødvendig. Det er økonomien det skorter på. Vi kan undres over hva dette uttrykker i et av verdens rikeste land.

Livsgnist og livshåp

Morgenen etter at Fantoft stavkirke av ekstra tragiske årsaker brant ned, møttes mange, tradisjonen tro, til morgensang ved siden av kirkebyggets rykende ruiner. Fantoft stavkirke er gjenreist. I tillegg har vi i Storetveit prestegjeld fått en ny kirke, Bønes kirke. Hva uttrykker det?

Kirken har fått et budskap å formidle om en kjærlighet åpenbart i Jesus Kristus, hans død og oppstandelse, som er sterkere enn alt som tar livsgnist, livshåp, livsmot fra oss, som sprenger alle menneskeskapte skiller, ja, som sprenger dødens lenker.

Kirkebyggets innhold

Kirken er ikke avhengig av et kirkebygg for å kunne være kirke, men av budskapet om den korsfestede og oppstandne Jesus Kristus. Egentlig er det bare dette budskapet som gjør det meningsfylt å gjenreise, bygge nye og å vedlikeholde kirkebygg. Det er tjenlig for menigheten å ha et vigslet bygg å samles i om ord og sakrament og de kirkelige handlinger.

Utfordringen for enhver tid er å få syn for Jesus og kjærligheten han har til oss, kjærligheten som gir grunn til trygghet og håp, kjærligheten som er sterkere enn døden. Måtte det være vår bønn at det får skje i Storetveit kirke i tiden som kommer! Da har det fine kirkebygget intet å frykte. Da fylles kirken, kirkens handlinger og tradisjoner med et innhold som holder og bærer gjennom alle tider. Da blir det mening i å ønske Storetveit menighet til lykke med det fine kirkebyggets 75 år. ●

KOMMENTAR

Biskopen hilser:

-Ta vare på gu

-Det som særpreger Storetveit menighet, med sitt monumentale kirkebygg, er en trygg og god tilknytning til det gamle. Samtidig er dere åpne for å møte det nye som kommer, sier biskop Ole D. Hagesæther.

AV LISEN SKARSTEIN

Det er jubileumstid, en begivenhet som vi ønsker å dele med biskopen. Ved henvendelse foreslo han at vi kunne ta en prat på bispekontoret, og slik ble det.

- I 1997 var jeg på visitas i Storetveit menighet og en del inntrykk har festet seg, forteller biskopen.

- Menigheten er kjent for sitt sterke ungdomsarbeid, et arbeid som jeg mener fortjener stor oppmerksomhet. Gjennom årene har jeg hatt gleden av å møte flere prester og kirkelige medarbeidere som har sin bakgrunn i Klubben. Dere driver uvanlig godt. Men pass på at klubbmiljøet ikke blir for lukket. Ta vare på gudstjenestefelleskapet, hold kontakten med ungdommene når de slutter i Klubben, slik at de hører til i menigheten også når de er 30 år.

Kontaktklubben

Høydepunktet på visitasen var for meg å få være med på et vanlig møte med Kontaktklubben. Det er åtte år siden, men ennå gleder

jeg meg over det gode som skjedde med meg da jeg fikk være med på dansegulvet sammen med de levende og glade medlemmene i Kontaktklubben.

Underet på Bønes må absolutt nevnes ved denne anledning. Kirken som dukket opp som løvetannen av asfalten. Det var så strategisk viktig at kirken, mot alle odds, kom akkurat der og da. Stor takk til dere som stod på for at Bønes skulle få sin egen kirke. Dere gav aldri opp.

Skal løvetannen komme opp av asfalten må den bryte seg frem. Slik var det også med dere. En av ildsjelene i byggekomiteen satte seg en dag på venteværelset utenfor mitt kontor for å få diskutert en viktig sak. Da jeg kom forbi, spurte jeg om vi hadde en avtale.

- Nei, men jeg sitter her til du får tid, var svaret.

Positivt prosti

Det skjer meget på kirkefronten for tiden. Det innføres nye tjenesteordninger, menighetene skal arbeide i team. Prosten får et

Storetveit kirke 75 år: Hilsen fra

«Kirken ligger der høyt og fritt på Storetveit og er et samlingsmerke for menigheten.» Slik åpner Kjell-Erik Wiborg sitt forord til jubileumsboken i 1980.

Hverdag og helg 5/05

Bladet utgis av menighetsrådet i samarbeid med BKF og de andre menighetene i Fana, og sendes til alle hjem i menigheten. Vi tar med glede i mot artikler av ulike slag og gjerne også reportasjetips.

Lokalredaksjon:

Lisen Skarstein og Gullborg Aarli
Kasserer: Kjell-Erik Wiborg

Levering av stoff:

Stoff kan leveres til menighetskontoret eller på e-post: storetveit.menighet@bkf.no
Digitale bilder bør ha høy oppløsning.
Lokal kontaktinformasjon: Se side 13

Sentralredaksjon:

Redaktør: Anne Myklebust Odland
Red.råd: Hans J. Morvik, Jan-Erik Lien, Lisen Skarstein og Gulborg Aarli, Frode Høyte, Dag Vaula og Sigmund Austrheim.
Telefon: 55 27 04 07
Mobil: 412 16 644
Epost: amyland@online.no

Grafisk produksjon:

Dragefjellet Produksjon
Tlf: 55 23 25 47 - www.dragefjellet.no
store filer sendes jan.hm@frisurf.no

Trykk: Grafisk Trykk, Straume

Neste nummer: 13. desember
Stoffdeadline: 28. november

dstjenestefellesskapet

lederansvar og han henter frem ressurser fra hele prostiet. Da er det om å gjøre at man går inn i en prosess der man både gir og mottar. I Fana prosti har vi en spennende og kreativ prost, og Fana står frem som et prosti der nye og positive ting skjer.

Jeg ønsker Storetveit lykke til med et fortsatt godt menighetsarbeid og i arbeidet med å løse nye utfordringer og oppgaver. ●

Hjertelig til lykke med 75-årsjubileet!

menighetsrådslederen

AV GURI WESTFAL-LARSEN, LEDER I MENIGHETSRADET

I dag, 25 år senere, har vi valgt å presentere menigheten og dens aktiviteter i et utvidet jubileumsnummer av Hverdag og Helg. I dette utvidete nummeret har vi prøvet å nøste trådene videre fra 1980 og frem til i dag. Vi håper at dette blir interessant og hyggelig lesning til glede for store og små.

I uken som fører frem til selve festdagen, 27. november, vil menighetens forskjellige aktiviteter markere jubileet på

diverse måter. Alt dette vil bli presentert i et eget program.

Jeg må få takke alle bidragsyterne for alt frivillig arbeid i forbindelse med det forstående jubileet, og for alle gaver som er kommet inn i samme anledning. Det har vært stor og gledelig respons fra alle forespurte. Så gjenstår det bare å ønske alle hjertelig velkommen! ●

Kommentar

Aktuelt

Biskop Ole D. Hagesæther visiterte Storetveit menighet for åtte år siden. Menigheten ga mange inntrykk som han sitter igjen med i dag. FOTO: LISEN SKARSTEIN

RIMI

Minde

Mandag-fredag 9-22

Lørdag 9-20

Du finner oss fire steder i Bergen og omegn

FANA:

Fanaveien 13, tlf. 55 13 34 30

Åpningstider:

Man-fre 09.00-19.00

Lør 09.00-15.00

MINDE:

Conrad Mohrsvei 7, tlf. 55 27 37 47

Nytt utsalg, Innkjørsel v/Kanalveien

Åpningstider:

Man-ons 10.00-17.00

Tor og fre 10.00-19.00

Lør 10.00-15.00

ÅSANE:

Åsane Industrihus,

Liamyrane 6, tlf. 55 18 84 50

Åpningstider:

Man-ons 10.00-17.00

Tor og fre 10.00-19.00

Lør 10.00-15.00

SOTRA:

Sartor helsehus, tlf. 56 31 56 50

Åpningstider:

Man-ons 10.00-17.00

Tor og fre 10.00-19.00

Lør 10.00-15.00

www.steen-hansen.no

«Kirken den er et gammelt hus, står om enn tårnene faller», skrev Grundtvig. «Står om enn tårene faller» rapporterte BA fra gudstjenesten på branntomten etter Fantoft stavkirke pinsemorgen 1992.

AV ARVE LØVENHOLDT

Pinsen, kirkens høytid, med duen og ilden som tegn på Den Hellige Ånds kraftige nærvær i vår midte, menighetens fødselsdag.

Og så synet av den utbrente stavkirken. Hvor mennesker har hatt sin utgang og sin inngang, i sorg og i glede i mer enn 800 år. Stavkirken, gudshuset og kulturskatten, kirken og klenodiet, omsorgsfullt ivaretatt gjennom generasjoner, rammen om de store og små anledninger i livet – nå en rykende ruin.

Bare de forkullede restene av bærekonstruksjonene stod igjen da menigheten samlet seg til ottegudstjeneste på kirkebakken med det eldgamle steinkorset som alter. Nedbøyde og sorgtunge, som ved båren til en nær slektning, stod vi der innringet av politiets røde og hvite sperrebånd.

Og så, nesten som på trass, kom en sped salmetone ut fra skogbrynet. Skjult for menigheten bar tussefløyten vitnesbyrdet først, siden stemte menigheten i: «Kirken den er et gammelt hus, står om enn tårnene faller». Lavmælt og vart løftet sangen seg mot de avsvidde trekronene. Avdempet i sin form, men sterkt i sitt budskap.

FOTO: EIRIK BREKKE

Står om enn tårene faller

Kirken den står – om tårnene - og tårene faller.

Budskapet om frelse og forsoning i Kristus Jesus forstummer ikke om kirkebygg raseres i misforstått sinne og frustrasjon, snarere tvert imot. Kirkebrannene gav anledning til refleksjon og ettertanke. Fantoft stavkirke og de andre kirkene som i disse årene ble vandalisert, ble levende vitnesbyrd om kirkens betydning i vårt folk. Det er bare synd at det må slike hendelser til for at vi skal se de verdier vi ellers tar som en selvfølge.

Første vers i salmen etter prekenen, lød: «Kom, Hellig Ånd med skapermakt, opprett hva synd har ødelagt, og glede i hvert hjerte giv, som du har født til evig liv». Den salmen steg med større fasthet og beslutsomhet enn innledningssalmen. Kirken står om

tårnene faller for den er bygget ikke av tre og mur, men av levende steiner. Kirken er ikke bygningene, men menneskene som samles i tro og tilbedelse. Kirken er Guds og holdes oppe ved Hans Hellige Ånd.

Stavkirken på Fantoft reiste seg igjen av ruine. Den nye stavkirken knytter oss sammen med de forgagne slekter – og i andre enden av prestegjeldet står Bønes kirke, reist på dugnad og finansiert av menigheten selv. Et kirkebygg av vår tid – som sammen med steinkirken på Storetveit og stavkirken på Fantoft bekrefter vitnesbyrdet om at en ikke kommer den levende kirke til livs ved å brenne dens bygninger.

Det var det prekenen ved branntomten på Fantoft handlet om. Kirken den står om enn tårn og tårer faller. ●

Skjold menighet holdt i år valg til menighetsråd samme dag som stortingsvalget. Det var mulighet for forhåndsstemming to søndager på rad, samt hele uken før valget.

Ungdommelig valgkupp

Valg 2005

Men det hjalp ikke på valgoppslutningen. Av 6447 stemmeberettigede, ble det bare avlagt 133 stemmer.

- Elendig, med tanke på at vi har om lag 250 aktive i menighetsarbeidet, sier Jan Erik Lien, som selv ble gjenvalgt til menighetsrådet.

Ungdommene benyttet sjansen

Lien peker likevel på et interessant fenomen: De som stemte, byttet om på rekkefølgen på listen, slik at tre ungdommer ble valgt som faste medlemmer, mens tre av de eldre kom på varaplass.

- Når så få avgir stemme, er det mu-

Lien: -Lav deltagelse gjorde aktiv kumulering effektiv

Vaula: -Vi trenger en radikal omlegging av valgsystemet.

lig å gjøre et kupp, hvis man kumulerer kandidater, sier Lien.

Omlegging påkrevet

Dag Vaula i Fana menighet mener det behøves en radikal omlegging av menighetsrådsvalget. - Når det ikke er

flere kandidater på listen enn de som skal med, har det lite å si om man stemmer eller ikke, sier han og legger muntert til: - Det burde bli obligatorisk med valgoppmøte - ellers strykes man fra statskirken. Alt er så lett slik det er nå, folk bryr seg ikke. ●

Oppslutning menighetsrådsvalget 2005

Fana: 80 avlagte stemmer av 10113 berettigede
 Skjold: 133 avlagte stemmer av 6447 berettigede
 Bønes: 38 avlagte stemmer av 5955* berettigede
 Søreide: 50 avlagte stemmer av 6040 berettigede

Birkeland: 89 avlagte stemmer av 11877 berettigede
 Slettebakken: 63 avlagte stemmer av 5786 berettigede
 Storetveit: 29 avlagte stemmer av 4020* berettigede
 * ca-tall

Liv Sylvarnes tar imot stemmer i Søreide menighet.

Det blir mye fingersetning, fotarbeid og fortissimo for «orgelkonfirmantene» i Birkeland det kommende året. Men orgelentusiast Amund Dahlen forsikrer at konfirmantene skal lære om Den Hellige Ånd og Herrens bud også!

AV ANNE MYKLEBUST ODLAND

Åtte ivrige orgelspillende tenåringer og en liten gutt på 7 år som foreløpig bare kan «Hestetramperen», tar trappene opp til galleriet i Johanneskirken i et jafs. Ved kirkeorgelet venter selveste «Le titulaire des grandes orgues de Notre Dame – Olivier Latry». Vi har skjønt såpass at å få undervisning med ham, det er som å få drible med David Beckham!

- Jeg er helt svett på hendene, sier Øystein Nødtvedt (14), som har spilt orgel et par år. Han er prestesønn og har hatt lett tilgang på orgel – med egen nøkkel til farens kirke i Sælen.

- Latry er visst verdens beste. Dette er uvirkelig. Jeg klarer ikke beskrive det, sier Øystein. Han har med noter til «Toccatà i F» av Buxtehude og Brudemarsj av Frithjof Andersen. Han håper han får spille begge stykkene for maestroen.

Eksklusive konfirmanter

Øystein Nødtvedt er med i landets eneste orgelklubb, klubben «Ferdinand» i Bergen. Frem til i høst har de vært fire ungdommer som har møttes en gang i måneden for å spille for hverandre og holde konserter. Nå begynner medlemstallet å stige. Det er fordi Birkeland menighet har begynt med «orgelkonfirmanter». Ungdommer som leser noter tilbys gratis individuell undervisning i orgelspill, som del av konfirmantopplæringen.

Da invitasjonen gikk ut i høst, var det to jenter som meldte seg på.

- De er skikkelig eksklusive konfirmanter, sier organist Yngvild Wattum Stuksrud og blunker til elevene sine, Kari Johnsen Skjelvik (14) og Inger Helene Heitmann Solheim (14).

Jentene har bare hatt to spilletimer på orgel, og har ikke helt dreisen på pe-

Øystein Nødtvedt (14) er med i orgelklubben Ferdinand. Nylig hadde klubben celebrert besøk av titulærganist i Notre Dame, Olivier Latry. Unge Nødtvedt var helt skjelven etter å ha fått undervisning av maestroen.

FOTO: VEGARD VALDE

Konfirmasjonstid med Bach-preludier

Reportasje

dalene ennå, men er alt innlemmet i klubblivet. Jammen er det litt av en start på konfirmanttiden; Møte Latry og hele orgelmiljøet i byen på en og samme dag.

- Jeg har aldri hørt om Latry, men jeg skjønner på de andre at dette er stort, smiler Kari og legger til: - Jeg synes dette virker gøy og gleder meg.

Jentene lytter til de brusende klangene i kirkerommet, og så den fransk-engelske aksenten til titulærorganisten. En av ungdommene har akkurat spilt et stykke av den franske komponisten og organisten Louise Vierne, og Latry forteller med innlevelse hvordan Vierne faktisk døde på orgelkrakken i Notre Dame, midt under en konsert!

Vil rekruttere orgelspiller

Da Kari og Inger Helene skrev seg inn som konfirmanter, kunne de velge mellom idrett, musikal, grønn gruppe, diakoni, kor eller orgelspill. Kari har spilt piano i flere år, mens Inger Helene spiller trombone. Begge tenkte det kunne være fint å lære noe nytt.

- Jeg tenkte litt på idrettsgruppa, men fant ut at alle fotball-folka skulle gå der, og da ville jeg bare dumme meg ut, sier Kari og ler. - Da falt valget på orgelkonfirmasjon.

Det tradisjonelle konfirmantpensumet med budene og trosartiklene skal de to orgelkonfirmantene gjennomgå med presten og konfirmantene i korgruppen annenhver uke. Men hver uke blir det orgelspill.

- Jeg håper å vise Kari og Inger Helene at orgel er et tøft instrument. De har ikke spilt så mye fortissimo ennå, men jeg lover at de skal få følelsen av at det er rått å spille, sier organist Yngvild Wattum Stuksrud og tilføyer:

F.v: Yngvild Wattum Stuksrud, Helene Hersvik Aarstad og Inger Helene Heitmann Solheim lytter til Latry som underviser. Bak Amund Dahlen.

FOTO: VERGARD VALDE

- Vi skal ha øvelser med pedaler, de skal lære enkelt akkordspill, og improvisasjon. Og så skal jentene få spille på en gudstjeneste i løpet av året.

- **Og Bach da? Står han på pensum?**

- Selvfølgelig!

Det er organist i Birkeland, Amund Dahlen som har tatt initiativ til opplegget. Det er også han som startet orgelklubben i fjor.

- Alt for få ungdommer kommer i kontakt med instrumentet. Derfor er heller ikke rekrutteringen til organistyrket det kvikkeste, sier Dahlen.

- Kirken har engasjert seg i utdannelse av kateketer, prester og diakoner, men har sovet i timene når det gjelder organister! Hvis kirken ikke skal oppleve å sitte uten kirkemusikere, må den våkne.

Ingen lærebok

Han mener det er et tankekors at det ikke engang finnes lærebøker på norsk for nybegynnere på orgel. I pianospill finnes det hyllemetere. Nå skal han søke Norsk kulturråd om penger til opplæring. I kirkelige institusjoner har han kommet til kort.

- Her i Bergen har vi idèene, pedagogene, vyene og ungene. Nå må kirken ta tak. Hadde jeg vært sjef, ville jeg kastet penger etter meg selv, sier Amund Dahlen entusiastisk.

Kirkemusiker Yngvild Wattum Stuksrud, som er huket inn som orgellærer for konfirmantene i Birkeland, er begeistret for det visjonære opplegget:

- Dette er genialt. Jeg synes andre menigheter burde følge opp. Mange organister tenner sikkert på dette, bare de får idèen. Et mål ved konfirmasjonstiden er å gjøre konfirmantene kjent og fortrolig med kirken. Da må jo dette være noe av det beste vi kan gjøre for dem. La dem få spille i kirkerommet, bli kjent med salmer og kirkemusikk, sier Yngvild.

I Birkeland har de allerede en konfirmant klar til neste års kull «orgelkonfirmanter». Helene Hersvik Aarstad (13) som er med i klubben, har alt spilt orgel i to år og har dreisen på både Bach, pedaler og registreringen. Og så er det Jonas Apeland da, yngstemann på 7 år. Han kan jo alt «Hestetramperen» helt feilfritt nesten. ●

Kremasjon eller begravelse?

I dødens bakgård

Hvis vi tror på en Gud som skaper nytt, er det likegyldig om vi kremeres eller begravnes, mener prester vi har snakket med. Likevel: Er det et enkelt valg mellom å råtne i jorda eller brenne i tusen grader?

ANNE MYKLEBUST ODLAND (TEKST)
TROND J. HANSEN (FOTO)

- Når vi graver ute, tenker jeg, «nei, jeg vil ikke begravnes». Når vi jobber ved ovenene, tenker jeg, «nei, jeg vil ikke kremeres!» forteller den ortodokse kirkegårdsarbeideren Jalal Saleem og smiler blygt. - Men jeg har vel innsett at den dagen jeg er død, da er jeg død, og de etterlevende får bestemme, sier han.

I kjelleretasjen i Møllendal krematorium hører vi kirkeklokkene ovenfra. De ringer inn til nye bisettelser i Troen og Håpets kapell. Her nede blander kimmingen seg med den jevne duren fra de to oljefyrte ovenene. Kister med lik brennes kontinuerlig fra syv om morgenen til utpå ettermiddagen. I nærmere tusen grader blir den døde til aske etter bortimot halvannen time.

Askeklumper og beinrester

Jalal Saleem ser på kontrollpanelet på veggen. Den ene ovnen holder 735 grader, den andre nærmer seg tusen. Han setter kaffekruset på bordet, tar på seg arbeidshanskene og åpner den ene ovnen. Det spraker og gløder, men kisten og kroppen er nå brent opp. Det er bare askeklumper, knokler og beinrester igjen. Jalal tar tak i den lange jernriven og skufler alt ned i en beholder under ovnen. Noen glør spruter ut. Så ringer han på kollegaen, som er inne på blomsterlageret. Neste kiste skal ruller inn i ovnen, og de må være to som kontrollerer at papirene er i orden.

- Hvis det er en barnekiste er det en påkjennning, men ellers er jeg nødt til å distansere meg, sier Jalal.

- Vi brenner 1500 lik i året. Jeg ville ikke kommet til kiste nummer tusen om jeg skulle involvert meg. Det er en jobb, sier han.

Den visne røde rosen fra en som stod avdøde nær, blir med inn i ovnen. Flammene fra de rødglødende mursteinene tar tak.

Byfenomen

I 1907 ble det aller første krematoriet åpnet i Norge. Det var her på Møllendal. Edvard Grieg var den syvende som ble kremert.

-De som ønsket kremasjon før dette, ble sendt til Gøteborg. Det kostet 142 kroner, som var mye penger den gangen, forteller dr. art Terje Østigård. Han har studert død og kremasjon i ulike kulturer og skrevet boken «Death in world religions». Han har flere ganger vært på Møllendal for å få inn-sikt i kremasjonsprosessen.

Mens syv av ti blir kremert i Bergen, er kremasjonsprosenten på landsbasis bare på 30 prosent.

-Kremasjon er fremdeles et byfenomen. I byene er man vel mer vant til det enn på landsbygda hvor de aldri har hatt et krematorium. Jeg tror det handler mye om tradisjon, sier Østigård og legger til: - For noen kan det sikkert virke skremmende med flammene - det gir jo en del assosiasjoner - i forhold til å ligge i kista og ikke helt vite hva som skjer.

-Har du en uhyggelig følelse med tanke på å bli brent?

-Nei, det er revnende likegyldig og et anliggende for de etterlatte. En Gud som skaper verden på syv dager, må

Tema

Kirkegårdsarbeider Jalal Saleem har åpnet ovnen. Kisten o studert død og gravferdsritualer i ulike kulturer. Han har fle

- I Gravferdsloven §6 heter det at alle har rett til fri
- Fredningstiden for kistegrav er 25 år, 20 år for urn
- Ved kremering må den som tar ansvaret for grav
- I Bergen er det ikke avgift på kremasjon, men ved

klare å skape nytt av aske, mener Terje Østigård.

Forbudt i kirken

Kirken har opp gjennom tidene vært mot kremasjon. Fra 300-tallet var det forbudt med likbrenning; det var en hedensk skikk, assosiert med de urene og syndige. Men mot slutten av 1800-tallet, under den industrielle revolusjon, medførte plassmangel og hygieniske forhold at kremasjon ble godtatt som kristen praksis. I 1898 kom loven i Norge som tillot likbrenning, men det har tatt lang tid før kremasjon som kristen gravskikk er blitt teologisk akseptert. På 50-tallet var det en ny kremasjonsdebatt, og Den Romersk Katolske Kirke opphevet ikke forbudet før i 1963.

- At forbudet varte så lenge hadde sammenheng med de antikirkelige likbrenningsforeningene som vokste frem i Europa i forrige århundre, forkla-

Storetveit kirke blir til

Kirketomten sett fra sør. Spørsmålet om ny kirketomt ble løst ved at godseier Wilhelm Mohr ga grunn på Storetveit gård. Huset på bildet ble flyttet til tunet på Storetveit gård. Foto: KK.UiB

For 75 år siden – den 30. november 1930 – ble Storetveit kirke vigslet. Dagen markerte at en ny kirkelig situasjon var skapt i den nordre del av Birkeland sokn i Fana prestegjeld. Et selvstendig menighetsliv skulle nå bygges opp omkring den nyreiste kirken. Kristne tradisjoner som før hadde vært knyttet til Birkeland kirke, skulle overføres til det nye sentrum på Storetveit.

Det skulle bli lettere for folk å ta ut på kirkevei. Disse 75 år som nå ligger bak oss, er ingen lang tid i en kirkehistorisk sammenheng. Men for menigheten har det vært grunnleggende og avgjørende år. Kirkens status er også forandret. Fra å være en kapellkirke i utkanten av Birkeland sokn, ble den fra 1948 kirke i Storetveit prestegjeld som da ble opprettet.

Tanken om å få reist en tredje kirke i Fana prestegjeld kom klart frem i dagen under den første verdenskrig. Fra Minde og sørover bodde det nå så mange mennesker at behovet for et sentrum for kristen forkynnelse, fel-

Fra grunnsteinsnedleggelsen 17. april 1928. Foto: Ukjent

lesskap og menighetsarbeide stadig vokste seg sterkere. De ivrigste begynte alt å se seg om etter en passende eiendom som kunne tjene som menighetshus. Så skjedde det at Fana kommune i 1917 mottok et generøst tilbud fra brødrene Fredrik, Abraham og Andreas Odfjell. De sa seg villige til å bekoste oppførelsen av et kirkebygg på Minde. Kirken skulle bygges til minne om deres foreldre. Kirken skulle oppføres på en innkjøpt tomt i nærheten av Minde jernbanestasjon. Kommunen mottok gaven med takk og i møte 15. november ble det besluttet at kirken skulle reises som kapellkirke i Birkeland sokn.

Imidlertid fant reguleringskomisjonen at den innkjøpte tomt var mindre tjenlig og foreslo at kirken skulle reises lengre syd. Etter at det var forhandlet en del om beliggenheten, forandret givene sitt gavetilbud. Kommunen kunne bestemme beliggenhet og det ble stilt til disposisjon et beløp på 300.000 kroner som kostnadene var beregnet til på det tidspunkt. Kirken måtte være reist innen fem år. Spørsmålet om ny kirketomt ble løst ved at godseier Wilhelm Mohr ga grunn til den nye kirken på Storetveit gård. Imidlertid ble oppføringen av kirken utsatt på grunn av de sterkt stigende byggepriser.

Først i 1926 ble byggesaken tatt opp igjen og den 16. desember bestemte soknerådet at det skulle holdes en åpen arkitektkonkurranse. Byggekomite ble oppnevnt og besto av ordfører Wilhelm Mohr, overlærer R. Barman og kaptein Hj. Negaard.

Innbydelsen til arkitektkonkurransen gikk ut på at det skulle innsendes tegninger til en kirke oppført i naturstein og med 600 sitteplasser. Ved fristens utløp var det kommet inn 51 utkast. Den 1. juni 1927 ble resultatet av konkurransen offentliggjort.

Første premie gikk til arkitekt Ole Landmark for utkastet «Tre eiker». Juryen sier blant annet at dette kirkeanlegget med stor dyktighet var innpasset i terrenget. Kirkens ytre viste en vakkert beveget silhuett, en god proposjonering og en detaljbehandling utført med stor følsomhet.

Andre premie tilfalt arkitekt Konow Lund for utkastet «Norsk syn». Omtalen av dette forslaget var også særdeles rosende. I likhet med Landmark hadde Konow Lund foreslått en frittstående klokkestøpul. Kirken hadde ikke tårn, men en høy og elegant takrytter midt over kirkeskipet.

Tredje premie fikk arkitekt Mostue for sitt forslag «Pastorale». Dette utkastet var vel det mest moderne av de tre premierte forslagene. Her var kirken orientert nord-syd. Den skulle ha et høyt tårn på utsiden av den ene langveggen.

Det ble også kjøpt inn to andre tegninger – den ene fra Leif Grung, den andre av Harald Sund.

Da konkurranseutkastene ble stilt ut, ble det til dels kraftige meningsytringer. En arkitekt skriver i Bergens Tidende at menigheten på Minde må ta programmet for kirken opp til ny overveielse. Han mener det er galt å etterligne gamle kirkebygninger. En ny tid må skape nye kirkehus. Enkelte hadde vanskelig for å godta en kirke med kirkeklokkene i et eget klokkehus skilt fra selve kirkehuset. En kirke skal ha som kjennetegn et kraftig tårn.

Det var en sterk opinion mot det premierte utkastet fra Landmark. Det var en økende stemning for det innkjøpte forslaget: «Kirke og kors» som Harald Sund hadde levert. Dette utkastet hadde også et kraftig firkantet tårn der Landmark hadde foreslått oktogonen med det slanke spiret. En annen innvending gikk ut på at vinnerutkastet hadde en utforming av interiøret slik at det fra en rekke plasser i kirken ikke ville være utsyn fram mot koret og alteret.

Veggene er ført i takhøyde. Korbuen og sidebuene er murt. Foto: G.E. Bonde

16. juli 1929 dag for kranselag. Kirkebygget sett fra nord. Foto: O.Landmark

Spiret over oktogonen er ført opp. Hele kirketaket er tekket med rød teglstein. Foto: G.E. Bonde

De hellige kar og bøker bæres til kirken 30. november 1930. Foto: Ukjent

Landmark hadde foreslått et sideskip i full høyde vinkelrett ut fra langskipets sørvegg. Diskusjonens bølger gikk ganske høye. Mange hadde vanskelig for å skjønne at en slik arkitektkonkurranse først og fremst gjelder en idé og ikke et fastlåst utkast. Landmark sa også selv klart i fra at det nok måtte foretas endringer i hans forslag. Det endelige utkast av arbeidstegninger viser også at sideskipet ble sløyfet. Kirken skulle bli en enskipet langkirke. Fasadene i nord og sør skulle være like. Og vestveggen skulle få en mer stilren utforming med portal og rosevindue.

Den 30. juni 1927 ble det vedtatt at Landmarks forslag skulle legges til grunn for byggingen av kirken. Man gikk straks i gang med planering av selve kirketomten. Tillatelse til reising av kirken ble gitt i statsråd den 28. oktober 1927.

Allerede den 17. april 1928 kunne grunnstenen legges ned. Den høytidelige handlingen ble foretatt av biskop Peter Hognestad og foregikk i murverket under oktogonen, «høykoret», antakelig i gulvet under alterets plass. Det var en regnfull dag. Blant de tilstedeværende var arkitekt Landmark, prost Riise, prestene Skagen og Irgens, representanter fra kommunen og cirka 50 interesserte fra menigheten.

Ved kongelig resolusjon av 5. juli 1928 ble det bestemt at kirken skulle ha navnet Storetveit kirke. I et referat om arbeidets gang heter det at vinteren 1928/29 var usedvanlig kald med en lang frostperiode som hindret murarbeidet. Sommeren 1929 ble arbeidet likeledes hemmet på grunn av langvarig regnvær. Om selve fremdriften av kirkebygget finner vi følgende. 13. november 1928: Murene i skipet er ført opp til toppen av vinduene. Det foretas skjevbelasting av spissbuen over hovedportalen. 21. mars 1929: Veggene er ført opp i takhøyde. De to si-

debuene i koret er murt opp. Det samme gjelder korbuen. 17. april 1929: Den gjennombrudte takhvelvingen innenfor rosevinduet (vestfronten) er ferdig. Over denne hvelvingen ble siden to tredjedeler av orgelet plassert. 16. juli 1929: Taksperrene er på plass. Halve taket er bordkledd. Oktogonen har fått tak og løkkuppel. Dag for kranseleg. 1. oktober 1929: Spiret over oktogonen er ført opp. Hele kirketaket er tekket med rød teglstein. Samtidig med selve kirkebyggingen ble klokkestøpulen oppført. Tre kirkeklokker ble hengt opp i støpulen og en fjerde klokke fikk sin plass i oktogonspiret. (Denne klokken er det som i dag ringer de 3 ganger 3 slag ved avslutning av gudstjenestene).

Julen 1929 kunne kirkeklokkene i Storetveit ringe julen inn for første gang. Utover våren og sommeren 1930 ble det arbeidet intenst med innredning og utsmykking av kirkens rom. Ut på høsten sto huset ferdig etter en byggetid på litt over to år. Byggesummen for kirkeanlegget på Storetveit kom på omkring 750.000 kroner. Av dette måtte kommunen (Fana) ut med 450.000 kroner. Kirken ble innviet 1. søndag i advent – 30. november 1930. Kvelden før holdt kommunen en fest på Minde skole. Tallet på gjester og vertskap var omkring 200.

Allerede før kirken var innviet var man i pressen begeistret for kirkebygget: «Det er hevet over enhver tvil at Storetveit kirke vil bli et byggverk av stor skjønnhet. Beliggenheten er storlagen med den vakre vestfronten, rosevinduet og hovedinngangen vendt ut mot Bergensdalen. Alle proporsjoner er vel avveiet, alle detaljer utpenslet med fin og følsom hånd....Storetveit kirke vil få et velsignet preg av patina og ærverdighet, noe som stemmer så glimrende overens med dens tunge murverk og vakre gotiske utsmykking....Et særlig kapittel fortjener klokkestøpulen som er oppført nord for kirken. Både støpulen og kirkeklokkene er en gave fra ordfører, godsier Wilhelm Mohr....».

I 1932 ble Storetveit kirke tildelt premie av H.C. Houens fond for god arkitektur. ●

Kilder: Storetveits klokker kaller – utgitt 1955. Storetveit kirke 50 år – utgitt 1980 og Hverdag og helg julen 1981. Kildeinnsamling ved Kjell-Erik Wiborg

Ruth Bakke spiller på orgel så vi kjenner det i ryggraden.

Foto: Gullborg Aarli

Søndag 12. august 1990 ble vårt flunkende nye orgel innviet med utvidet høymesse i Storetveit kirke. Og det er ikke hvilket som helst orgel organist Ruth Bakke Haug har fått til sin disposisjon. Praktinstrumentet fra Dresden i Øst-Tyskland har en prislapp på rundt 1,7 millioner. Men så har menigheten da også fått et instrument i Rolls Royce-klassen.

Aksjon «Orgelbrus»

Dette sto å lese i Hverdag og Helg nr. 4, 30. august 1990. Og vi leser videre: «Det nye praktorgelet kom i grevens tid til kirkens 60-års dag. Ikke minst vår eminente organist klør i fingrene for tiden. Borte er sprukne belgsekker og ødelagte ventiler som ga ukordinerte hylelyder og som ødela enhver musikalsk opplevelse i kirken. For oss som sitter og lytter til stemningen i salen, er det som å ha byttet ut en støvete 78-spiller med den beste compact disc gjengivelse, eller kanskje om mulig enda litt bedre?»

En ny epoke er innledet

For Ruth representerer orgelet begynnelsen på en ny epoke hva musikalsk utfordring og opplevelse angår.

- Nå kan jeg jo endelig begynne å spille igjen, er Ruths kjappe kommentar.

- Før kunne jeg ikke planlegge repertoaret fordi jeg var avhengig av orgelets dagsform. Det var rett og slett for stor variasjon i klangen fra en uke til den neste.

Piper med en annen lyd

Det gamle orgelet ble montert da kirken var ny i 1930. Allerede den gang Ruth fikk stillingen som organist i Storetveit ble det sagt at det gamle orgelet var modent for kon-

demnering. Det var i 1973-74. Nå, 16 år senere, er drømmen om et nytt orgel blitt en realitet.

-Vi har rett og slett ikke kunnet stole på det gamle orgelet den siste tiden. Plutselig har toner hengt seg opp og ført til en hyling som kan sammenlignes med sirenene til en flyalarm. Det har vært uholdbart å jobbe med det.

Orgelbrus og penger

Menigheten jobbet meget hardt for å få orgelet. En god avtale med kirken og VEB Jemlich ligger til grunn for innkjøpet. Totalprisen på ca 1,7 millioner ligger langt under det man må betale for tilsvarende orgel i dag.

Bergen kommune har bevilget 1,1 millioner kroner til hovedfinansieringen, mens de resterende 600 000 har menigheten selv skaffet til veie. 500 000 er allerede på plass, takket være praktisk hjelp og økonomisk støtte fra en rekke firmaer, fonds og enkeltpersoner, og innsamlingsaksjoner i regi av «Aksjon Orgelbrus». Restbeløpet håper man å få inn ved blant annet å selge piper fra det gamle orgelet som souvenirer.

I Orgelkomitéen satt Harald Aase, Ruth Bakke, Odd Roar Haug, Kari Johnsen og Per Mathismoen. ●

Refleksjoner i et jubileumsår: **Kirkens rolle**

Storetveit kirke feirer sine 75 år, og det er 25 år siden vi sist markerte innvielsen av den praktfulle steinkirken. Et jubileum gir grunn til å stanse opp og reflektere rundt rammene for Den norske kirke og utviklingen av Storetveit menighet i et stadig mer flerkulturelt og flerreligiøst samfunn.

AV KARI BLOM

Vi erfarer alle at religionstilhørighet og religionsutøvelse tar nye former og finner nye veier. Innenfor det som tidligere var Storetveit menighets grenser har statskirken etablert nye kirkebygg og menigheter i takt med utbygging av nye boligområder. Samtidig har frikirker og nye karismatiske menigheter som «Levende ord» slått seg ned i vårt nære nabolag. «Levende ord» er en meget aktiv menighet som har fått stor oppslutning, noe som har gitt grunnlag for å etablere egen grunnskole og videregående skole med undervisning «bygget på kristen forståelse», mens den offentlige skolen har et KRL-fag til erstatning for det gamle kristendomsfaget, dertil er fagene ellers «nøytrale» i forhold til kristen tro.

En utvikling mot et mer sammensatt religiøst Norge.

Nye karismatiske bevegelser synes å blomstre, og politikere inviteres og velger å opptre i deres haller og sommerfelt for å møte den delen av det religiøse Norge som tiltrekker seg store forsamlinger. Leser vi annonsene for religiøse møter i dagsavisene på lørdager, er det heller ikke inntrykk av sekularisering, men snarere et stort tilbud og et religiøst mangfold som møter øyet.

Den norske kirke har i alt 3,9 millioner nominelle medlemmer. Disse utgjør 85,7 prosent av befolkningen (2004). Andre tros- og livssynssamfunn har nærmere 399000 medlemmer, mot ca. 247000 i 1990, altså en betydelig økning på 14 år. Det siste året har 3603 personer meldt seg ut av Den norske kirke, mens 856 personer har meldt seg

inn. Utmeldingene kan være et tegn på det som blir kalt sekulariseringen av samfunnet, eller det kan bety overgang til andre tros- eller livssynssamfunn.

Hva betyr utskillingen av Bønes kirke for Storetveit menighet?

Delingen betyr lavere deltakelse i gudstjenestene i Storetveit kirke og færre hoder og hender til å være aktive i det frivillige menighetsarbeidet, noe enhver levende menighet er avhengig av. Samtidig som vi gleder oss over vitaliteten rundt Bønes kirke, må det være mulig å stille spørsmål ved kirketettheten i området og om ikke et større samvirke mellom kirker som ligger nær hverandre bør bli større i vårt prosti. Ved samarbeid over grensene kan bredden både i diakonale, sosiale og kulturelle tilbud bli styrket. Den fysiske avstanden er jo ikke stor.

Hvilken plass har religionen i det offentlige rom?

De store dagsavisene har i høst debattert religionens plass i det offentlige rom og den påståtte sekulariseringen, som skal bety at religion knapt spiller noen rolle lenger. Redaktør i Samtiden, Knut Olav Åmås, har for eksempel hevdet (Aftenposten) at religiøse spørsmål er norske mediers blinde flekk, og at det bare er i mediene at landet fremstår som sekularisert. Han begrunner det med at norske redaksjoner, med visse unntak, mangler religionskompetanse og interesse for stoffområdet. Et unntak er redaksjonenes interesse for religiøst motivert terrorisme og sammenblanding av politikk og religion. Åmås får støtte av religions sosiologen Pål Repstad, som i en stor debattserie om religion i Klassekampen, refererer til undersøkelser som faktisk viser at det er flere som tror at Jesus er Guds sønn enn det er folk som går i kirke og bedehus, og at fremmøte i kirken ikke er en god målestokk for tro og religiøs tilhørighet. Langt flere har kirken som ankerfeste ved de store høytidene og overgangene i livet som dåp, konfirmasjon, vielse og begravelse enn de som er trofaste kirkegjengere på vanlige søndager.

Mangel på tid eller faresignal?

Er dette et uttrykk for mangel på tid, el-

ler er det et faresignal om at kirken betyr mindre for den enkelte? Eller er det slik at fellesskapet i kirken taper i forhold til andre aktiviteter – og kanskje det mange velger å kalle en mer privatisert religionsutøvelse. Når kirken trekker mange på julaften, til dåp, konfirmasjon og vielser, velger noen litt nedsettende å kalle dette for kirkens rolle som «seremonimester». Jeg tror vi skal være forsiktige med å vise forakt for eller kritisere folks motiver for sine valg. Det er mer fruktbart å se dette som uttrykk for at den kristne tradisjonen står sterkt i Norge, og at det er kirkens utfordring å bekrefte og utvikle tradisjonen.

Bildet av det religiøse Norge er mangetydig

En rekke kjente norske forfattere som Dag Solstad, Edvard Hoem, Hanne Ørstadvik, Jan Kjørstad, Arne Berggren og senest Lars Amund Vaage bringer inn en religiøs dimensjon i skjønnlitteraturen, noe som bekrefter at tro og religion opptar folk. Litteraturen spiller noe av den gjensidige mistillit som eksisterer og har eksistert mellom kirken og store deler av det allmenne kulturlivet, og som det må være en oppgave å bryte ned.

Forfatter Paal-Helge Haugen skriver i innledningen til kulturmeldingen Kunsten å være kirke, som er skrevet på oppdrag fra Kirkerådet (Verbum 2005): «Ikkje sjeldan blir barnslegginga av kyrkjias budskap så sterk at vi kjenner oss pinleg berørte. Dersom vi kan seie at all god kunst utgjør ein motstand mot trivialiseringa av det liv vi lever, må vi på den andre sida vedgå at kyrkja altfor ofte, altfor lenge og altfor villig har trivialisert seg sjølv og det den har å seie.» Dette er en kritikk vi må ta alvorlig. Haugen advarer også mot en politisering av kirken og sammenrøring av politikk og religion, og han tror at kirkens viktigste rolle i en kommersialisert tidsalder er å *forvalte det som ikke er til salgs* (min utheving).

Kirkens forhold til staten

Sammenvevingen mellom kirke og stat (kirken og maktapparatet) er av mange oppfattet som uheldig, spesielt i et stadig mer flerkulturelt samfunn. Kirken bør kunne være en ubundet kritiker av

le i dag

det politiske. Dominikanermunk Arnfinn Haram uttrykker seg slik om statskirken: Statskyrkja er som ein person som er gått av med pensjon, men som ikkje våger å forlate kontoret. Han mener at vi bør gi religionsmangfoldet plass i det offentlige rom. Han er selv et eksempel på religiøs mobilitet fra prestestilling i Den norske kirke til munk i den katolske kirken.

Mange opplever statskirkeordningen som en anakronisme i et samfunn hvor mange religioner må leve side om side i forhåpentlig forståelse og respekt for hverandres tro. Den norske kirke har ikke lenger den samme selvfølgelige rolle i samfunnet. Kanskje har det religiøse mangfoldet også positive sider for Den norske kirke. Mangfoldet gir inntak til ulike tenkemåter og utfordrer den enkeltes bevissthet om egne verdier og tro.

Spørsmålet om kirkens forhold til staten er under utredning av et offentlig utvalg med oppgave å gi råd om et beslutningsgrunnlag for avvikling, videreføring eller reformer i statskirkeordningen. Utvalget skal legge frem sitt arbeid innen utgangen av 2005. En eventuell løsrivelse fra Staten vil måtte bety overgang fra nominelt medlemskap i Den norske kirke til reelt medlemskap og antakelig større vekt på frivillig engasjement og kollektivt ansvar.

Storetveit i jubileumsåret

Storetveit menighet kan i jubileumsåret glede seg over mange og gode aktiviteter som Barnegospel, Aktiv fritid, Ungdomsklubben, Kontaktklubben og andre tiltak. Mange frivillige medarbeidere gjør en stor innsats for fellesskapet. Kirken vår er etterspurt som ramme om livets store begivenheter. Det skal imidlertid ikke stikkes under stol at vi har store utfordringer. Mange frivillige har stått på lenge, og derfor er nyrekruttering av frivillige et sterkt ønske slik at det kan bli et større fellesskap om oppgavene. Utfordringen er etter mitt skjønn også å bygge ned terskelen for å gå inn i arbeid og fellesskap i menigheten. Altfor mange sier «jeg tror ikke dette er noe for meg». Forutsetningen for at nye skal finne seg til rette, er at kirken oppleves som åpen, relevant og interessant både for dem som kommer med sin tro og med sin tvil. ●

Våre gode naboer:

Bønes kirke bygges

Vi kunne ikke vente til 2010. En hel generasjon på Bønes kunne ikke vokse opp uten kirke i nærmiljøet. Dette var motivasjonen som frivillige på Bønes hadde på begynnelsen av 90-tallet for å gå i gang med å reise egen kirke.

AV HELGE KOLSTAD

Fra slutten på 70 tallet og til midten av 90 talet økte befolkningen fra ca. 500 til 9000 i Bønesområdet. Bergen kommune hadde avsatt tomt til kirke og kirkegård på Bønes. Ut fra Bergen kommunes prioritering, skulle ikke Bønes menighet få sin kirke før tidligst i 2010, kanskje enda senere. Menigheten var nr. fire når det gjaldt ny kirke i Bergen. Vi hadde på dette tidspunktet noen menighetsaktiviteter i Bønes-området. Vi var en del av Storetveit menighet og menighetens aktiviteter foregikk der. Foreldre som ønsket at barna skulle få være med i menighetens arbeid, måtte kjøre 16 km, for offentlige kommunikasjoner fantes ikke.

Alle beslutninger som skulle gjøres angående en eventuell kirke på Bønes, gikk gjennom Storetveit menighetsråd. De vedtok at det skulle etableres et frivillig menighetsråd på Bønes og dette frivillige menighetsrådet var i funksjon inntil menigheten ble eget sokn 2002. Samarbeidet med Storetveit menighetsråd har hele tiden vært utmerket. De var alltid støttende, gav frie tøyler til våre mange forslag og bidro i alle år med økonomiske midler til oppføringen av kirken..

På 70 000 favners dyp

Menighetsmøte i Bønes menighet oppnevnte en byggekomite i 1994. Denne komiteen skulle forhandle med kommunen angående tillatelse til å benytte tomten, skaffe finansiering til å reise eget kirkebygg, samt å få kirken reist.

Menigheten stolte på at Gud ville kirke på Bønes, og med bønn og arbeid fikk vi det til.

Vi brukte et helt år på å overtale byens politikere at dette ville vi klare på egen hånd uten deres medvirkning. Samtidig samlet vi inn penger til reisingen av kirken, gjennom ulike innsamlingsaksjoner, konserter og arrangementer som genererte penger. Da vi startet arbeidet i 1993 – 94 hadde vi ca. 500 000 kr. Menighetsmøtet hadde vedtatt at vi skulle bygge kirken uten å ta opp lån. Vi ville ikke bruke innsamlede midler til å betale renter.

70.000 favners dyp.

I 1996 hadde vi tillatelse fra Bergen kommune, anbudskontrakter var inngått, og vi hadde eller hadde lovnader på ca. to mill. kroner. Men tett hus som vi måtte ha når vi først gikk i gang, kostet like oppunder tre mill. kr. Det var da vi kastet oss utpå de 70.000 favners dyp.

Vi gikk i gang og fikk tett hus i løpet av sju måneder. Med en måneds utsettelse på et par av regningene klarte vi målet, tett hus og ingen gjeld.

Så samlet vi inn videre, for nå hadde vi bare et skall. Ved mange gode hjelpere både økonomisk og med dugnad, var Bønes kirke klart til vigsling 7. desember 1997 av biskop Ole D. Hagesæter. Bønesfolket hadde reist sin egen kirke med sitteplasser til litt i underkant av 300 personer. Dette klarte vi for Gud ville dette og hele bydelen løftet i flokk, enten ved å åpne lommeboken, delta i dugnad eller med forbønn.

Ved at Bønesfolket reiste kirken, ble prosessen med Bønes som eget sokn fremskyndet. 1. januar 2002 ble Bønes eget sokn i Storetveit prestegjeld. Vi er svært glad for den kirken vi har og ikke minst det menighetsarbeidet som springer ut fra den. ●

Kaare Storaas

«Et diakonat eller en ordnet menighetspleie kan ikke avgrenses til bare å gjelde hjelp til økonomisk vanskeligstilte, og til besøk og pleie av gamle og syke. Ordet har en videre betydning. En menighet er et kristelig samfunn innen et geografisk område. Innenfor dette samfunn har vi ansvar for hverandre som vi har ansvar for våre familiemedlemmer. En menighet må pleies – ikke fordi den er syk – men fordi den er levende...»

AV LISEN SKARSTEIN

Dette skrev diakonklokker i Storetveit menighet, Kaare Storaas, i festskriftet som ble utgitt ved kirkejubileet i 1955. Han ble ansatt som diakonklokker i menigheten det året. Han huskes for sin enestående innsats i hjemmesykepleien og som inspirerende medarbeider i diakonater og andre av menighetens aktiviteter. Fra 1978, da Storaas sluttet, har menigheten ikke hatt diakonklokker, Klokkertjenesten har vært utført av frivillige medhjelpere.

Klokkertjenesten

Mange av oss husker den verdige mannen som med klar røst ba inngangs- og utgangsbønnen og ellers deltok i gudstjenestene. Han deltok ved alle vielse og førte kirkebøkene. Dette hørte til klokkertjenesten.

Som diakon var det hjemmesykepleien som krevde det meste av tiden. Han holdt ofte en liten andakt for den syke og de pårørende, diakonløftet sa at man skulle ha ansvar for både legeme og sjel.

En diakon har vidtfaavnende oppgaver. Når han blir spurt om hvordan han fant frem til dem som trengte ham, forteller han: Folk kom gjerne til ham og sa: «vil du hilse på henne, men hun er ikke så syk at hun trenger presen».

Når noen døde i menigheten ble Storaas tilkalt for å stille den avdøde. Han var der når noen trengte han og han tok seg tid til å være medmenneske.

I mange år var han medlem i

FOTO: LISEN SKARSTEIN

kommisjonen som skulle ha tilsyn med sinnssyke mennesker som var utplassert rundt om i flere kommuner. Ikke alle hadde det like godt den gangen heller.

Pensjonist

Storaas ble født i 1910. Han har vært pensjonist i mange år, og er godt fornøyd med pensjonisttilværelsen. Han bor på Storetveitgården eldresenter. Der har han en stor, moderne leilighet med stue, soveværelse, bad og kjøkken.

Han stiller seg selv og kan få kjøpe ferdig middag om han ønsker det. Om morgenen klokken 9 samles 10 -12 av beboerne til felles frokost.

Han er glad for å ha trygghetstelefon, og trygghetsalermen bærer han på seg. Gjennom den kan han få kontakt med legevakten, som igjen tar kontakt med hjemmesykepleien. Storetveitgården eldresenter ligger sentralt til, det er kort vei til kirken, buss og butikk. ●

Klubbens

- Jeg badet en gang i brevannet fra Flatskilling yngre kollega meg nylig på...

AV RAGNA AARLI, KLUBBIS 1980-1987

- Det er det kaldeste jeg noen sinne har gjort, fortsatte han og beskrev den stikkende kulden og hvordan du etter hvert mister følelsen i beina.

- Vasket du håret i brevannet også? Spurte jeg, idet jeg husket opplevelsen jeg hadde hatt samme sted for mange, mange år siden. Det var sommeren 1982, jeg husker det svært godt.

- Du mister følelsen i huden også, det blir liksom borte akkurat som beina, fortsatte jeg.

- Du må ha gått i Ungdomsklubben i Storetveit menighet, sier vi begge i kor.

Med ett visste vi mye om hverandre selv om våre klubb-epoker var årevis fra hverandre i tid. Vi klarte knapt å finne et og annet navn som vi begge hadde hørt om. Men vi hadde delt de samme opplevelsene. Flatbrehytta var vår. Alle som har gått på Klubben sitt Lederkurs har avsluttet kurset med en ukes breklatring. Og da snakker vi om klatring og ikke noen alminnelig søndagsbretur i et pent og pyntelig taulag hos Turlaget. I dag er det kanskje knapt for ekstremidrett å regne, men for 25 år siden var iallefall det å skulle hoppe over bresprekker ingen dagligdags foreteelse.

«Positiv grensesetting» er blitt et slagord i dagens barneoppdragelse. Klubbens bror-skap handlet om noe ganske annet, nemlig om positiv grensetesting, og siden vi var blitt for store til å lytte til våre foreldre, brynte vi oss mot hverandre. Vi gikk atskillig lengre tu-

Frivilligmedarbeider

Glassmaleriet bak i kirken, Guds øye, har hele tiden betydd meget for meg. Guds øye følger meg i livet, ikke som dommer, men fyller meg med trygghet.

brorskap

atbreen i Fjærland, fortalte en et seminar i Flåm.

rer enn vi ellers ville gjort. Vi ble utfordret til å ta ansvar, til å dele tanker, til å være kreative og til å våge å dumme oss ut. Det blir brorskap av slikt.

Det var ikke bare Flatbreen som var vår. Påskefjellet var også vårt, uansett vær. Stormende vintervær kunne være like vakker som blanke vidder – særlig når du var kommet i hus. Dette var før solfaktoren hadde nådd de store høyder. Om mandeloljen ble for kraftig kost for vinterblek hud, gjorde det røde solsløret og sinksalven susen. Vi har også gravd mange snøhuler langs bergensbanen en vinterhelg. Tenk om de hadde stått der enda, for en eskimoleir det hadde blitt! For ikke å snakke om sommerfjellet med årvisse ukelange fotturer som kulminerte i sportstapete gnagsår, Toro-angst og grilling på felleleiren til slutt. Over alt slikket vi tallerknene rene. Det blir mindre oppvask av slikt.

Hva med møtene? Vi møttes hjemme hos hverandre gruppevis en gang i uken og avdelingsvis en gang i måneden i Menighetshuset på vonde stoler. Programmet var fast. Jeg husker ingrediensene godt: Innledning, sang, instruksjon av ett eller annet slag, mat, lek og

ENDELIG PÅ TOPPEN: I slike stunder ble brorskap bygget.

avslutning. Men brorskapet ble ikke til på møtene.

Samlingene fungerte så å si som en skinnegang eller drivverk for å holde kontinuiteten mellom turene og «de store» opplevelsene som bandt oss sammen.

Jeg har ikke glemt at det var tre Ber som dannet basis for alle våre aktiviteter. Bibel, bønn og brorskap. I ettertidens lys er Klubben først og fremst Brorskap. Mon tro om det ennå blir utnevnt «kulier» for hvert måltid på turene? ●

videren Dagny Aune

AV LISEN SKARSTEIN

Dette forteller Dagny Aune, en av menighetens mest trofaste kirkegjengere og frivillige medarbeidere. Hun vokste opp på Fjøsanger, bodde mange år på Kråkenes og senere på Grønnestølen. Hun har mange minner fra barndom og yngre år som hun gjerne deler med oss i anledning 75-års jubileet.

«Mitt første møte med Storetveit kirke var en dag jeg var på tur med min bestefar. Grunnmuren var ferdig, men jeg reagerte på at der koret skulle bygges var det et veldig dypt hull. Da jeg gikk i 7.klasse på Storetveit skole (nå: Paradis)

Dagny Aune foran ett av teppene hun har laget til menighetshuset.

FOTO: LISEN SKARSTEIN

leverte jeg ut menighetsbladene. I den ene hånden hadde jeg bladene, i den andre en bøsse der jeg samlet inn penger. Det var ofte nifst å gå. Mørkt var det, løse hunder og store hager.

De nye teppene ble innviet palmesøndag i 1936, den dagen jeg ble overhørt. Etter konfirmasjonen ble vi invitert hjem til Irgens. Da hadde pikene på seg sine side, hvite konfirmasjonsskjoler. I menighetshuset i Fredlundsveien var det noen damer, med søster Elly i spissen, som laget klær til trengende. Jeg var med, fallet opp bleier og strikket strømpebukser.

I 1942 giftet jeg meg med Monrad. Hans første oppgave i menigheten var å sørge for at menighetsbladene ble levert. Det var flere søndagsskoleklasser i menigheten. Vi delte på undervisningen. Jeg hadde søndagsskole hjemme hos meg for

ca. 20 barn under 7 år. I 19 år var jeg forsanger i kirken hver søndag unntatt i sommerferiene. Imens gikk Monrad søndagstur med våre fire barn. I mange år hadde vi åpent hus hos oss hver 14.dag. Da kom presten og hadde bibeltid.

Flere foreninger arbeidet for bygging av menighetshus. Det ble holdt mange basarer, også på Storetvedt gård hos Emily Mohr. Jeg var hovedkasserer for foreningene. I ti år var jeg med i menighetsrådet. Jeg kan ikke her nevne alt Monrad og jeg involverte oss i, men det var en rik og aktiv tid.»

En ting Dagny ikke nevnte var at hun har sydd to alterduker, tre bordduker og to alterkalkservietter til kirken. Til menighetshuset har hun knyttet seks tepper. Hjertelig takk for alt, Dagny! ●

I bokverket «Prestegårdsliv, minner fra norske prestegårder» er der et eget kapittel som heter «Den norske prestekonen». Der står det: «Den som leser om norsk prestegårdsliv, oppdager prestekonens sentrale stilling. Hun er ikke bare hustru og mor, men også vertinne i et hus som skulle være åpent. Hun fortjener honnør og takk for innsatsen.»

AV KJELL H. IRGENS

Aslaug Irgens var prestefrue i Storetveit i 25 år. Hun forteller:

-I 1930, 16 år, gammel var jeg i England og fikk brev hjemmefra om at den nye Storetveit kirke i min egen menighet var ferdig. Mitt barndoms-hjem lå på Paradis. Jeg husker første søndagen jeg var i denne kirken. Det var med stor forventning – og ble til stor skuffelse. Den nye kirken syntes meg stor og kald – og med alteret langt borte. Jeg sammenlignet med min barndoms kirke, Birkeland, der alt var så nært. Men tiden gikk og så meget forandret seg.

Min kjærlighet til kirken vokste, og da jeg i 1936 fikk oppleve å bli viet i Storetveit kirke – til Otto Irgens, som den gang var kirkens hjelpeprest, ble kirken delvis min arbeidsplass. Kirken ble et hjem som jeg ble mer og mer glad i. Idag sier jeg av hjertet at Storetveit kirke er en av de vakreste kirker jeg vet.

Jeg har bare hørt om selve innvielsen i 1930. Der er en litt rørende historie fra den dagen: Som symbolsk handling på at kirken ble overgitt til menigheten, ble sogneprest Skagen overrakt en stor nøkkel. Det var ingen alminnelig nøkkel, den var usedvanlig vakker. Den bar innskriften «Forvar din fot når du går til Herrens hus». Setningen står i en ring om en kne-lende engel som rekker frem et kors.

Om ettermiddagen skulle der være aftensang i kirken, med bl.a. Fasmer Dahls kor. Der ble stor forskrekkelse blant prestene da kirketjeneren kom og sa at han ikke kom inn i kirken, for han hadde ingen nøkkel! Ingen av prestene hadde noen nøkkel, men til-sist ble sognepresten spurt om ikke

Aslaug Irgens: Storetveit menighets første prestefrue

han hadde nøkkelen som var gitt i gave tidligere på dagen. «Jo, den har jeg. Men jeg trodde den var et symbol og altfor fin til å brukes!»

I 1938 var det minnegudstjeneste for dronning Maud som var død. Kirken var pyntet med sort – og hvite blomster. Skagen var forrettende prest; «Så er hun borte, det vidunderlige lille menneske».

Ja, jeg kunne minnes i det uendelige, sier Aslaug. Før jeg slutter, vil jeg ta med noen ord om den lille flokk som var kirkens «Stab». Det var organist Mathiesen, blind, en kunstner på sitt orgel. Det var kirketjener Konrad Jansen og klokker Solheim. Trofaste gode mennsker. Arbeidsforholdene

var jo annerledes den gang. Frisøndager var ikke aktuelt. Der var bare en prest, en klokker og en kirketjener, og de hørte hjemme i Storetveit kirke.»

Her avslutter vi Aslaugs egen beretning. Hun flyttet fra Fjøsanger til Rådal i 1985. Da ble hun et trofast medlem av Fana kirkes menighet. Storetveit kirke forble likevel hennes kirke, her har barn og barnebarn blitt både døpt, konfirmert og gift, til og med oldebarn er døpt her.

To uker etter dette intervjuet døde Aslaug Irgens brått og uventet, 91 år gammel. Hun var klar og åndsfrisk til det siste. 24 juni 2005 ble hun bisatt fra Storetveit kirke. ●

og liket er brent opp og han skal til å skufle askeklumpene ned i beholderen under ovnen. Terje Østigård (under) har flere ganger vært på Møllendal for å få innblikk i kremasjonsprosessen.

i grav i den kommunen de er bosatt. Etter det kan graven festes inntil 60 år mot avgift. Gravferden bekrefte at dette ikke var mot avdødes vilje. I tillegg til bisettelse i kapell kommer leieavgift på kr 835 til BKF

rer sokneprest Alois Brodersen i St. Paul katolske menighet og tilføyer:

-Med tanke på oppstandelsen tror jeg det er likegyldig om man blir kremert eller begravet. Hvis Herren lar vente på seg med å komme igjen, må han likevel ta seg bryet med å gjenskape oss. Fra Skriften vet vi også at det skal skje en forvandling med oss når vi oppstår. Vi skal oppstå med et himmelsk legeme, sier Alois.

-Likevel, tror du det er flere kristne som velger kistegrav fremfor urnegrav?

-Kremasjon har ikke vært det vanligste blant kristne. Men med det sekulariserte samfunnet opplever jeg at mange foretrekker kremasjon, som er det mest hygieniske, fremfor å ligge i jorda med «mark og ormer».

Forråtnelsen i jorda

På Møllendal går Jalal Saleem inn på urnelageret og finner frem en tom urne. Imens kverner askeberederen den grove

asken og skjelett-materialet i ti minutters tid. Da blir det til finkornet sand, som kan spres der Fylkesmannen tillater, eller begravnes på en av kirkegårdene.

-Jeg tror jeg vil foretrekke å bli spredt for vinden, sier Østigård og tar en slurk kaffe. Han er utdannet i arkeologi og vet litt om forråtnelsesprosesser i jorda. Det kan ta årtier eller en uke, avhengig av jordsmonnet.

-Sandholdig jord med rom for oksygen er gunstig. Hvis det er tett jord går prosessen saktere.

Ved leire snakker vi ikke om 25 års ligetid, kanskje 40 år, sier han.

-Blir et lik virkelig spist av mark og orm og andre kryp?

-Det er sopp og bakterier som nedbryter liket. Det er ikke mark så dypt i jorda, det er jo en meter jord over kistelokket, sier Østigård, som også kan opplyse at eldste funn av knokler her i Norge er 9000 år. ●

To mann kontrollerer alltid at papirene er i orden før kisten rulles inn i ovnen.

Et himmelsk legeme

-Med tanke på at et skjelett kan bevares så lenge, kan det vel ikke være likegyldig om vi brenner eller begraver? Vi spør prester i flere bergensmenigheter.

-Skriften sier at det legemet vi har er forjengelig. Ved oppstandelsen får vi et nytt legeme; et himmelsk, åndelig legeme. Vi vet ingen ting om dette nye legemet, men vi vet at den oppstandne Kristus gikk gjennom låste og lukkede dører, så noe er forvandlet, sier Rolf Iversen, pastor i frimenigheten Kristkirken og tilføyer:

- Personlig kan jeg ikke se at den ene eller andre formen for gravferd har noe å si for legemets oppstandelse. Han viser til 1 Kor 15, hvor det står konkret om dette: «Hvordan står de døde opp; hva slags legeme har de?»

Ketil Nødtvedt, kapellan i Sælen menighet, opplever til tider å få spørsmål fra de pårørende om hva som er rett.

-Spørsmålet kommer helst opp når de pårørende ikke vet hva avdøde ønsket, forteller han. Selv foretrekker presten å bli senket i jorden, det som har vært den jødisk-kristne tradisjonen.

-Gud som ga oss kropp i fødsel, gjør det igjen når vi oppstår: «Se, jeg gjør alle ting nye», sier Gud i Johannes Åpenbaring. Likevel, jorden huset Kristus, sier Nødtvedt.

For sokneprest Ivar Braut i Birke-land er også jordbegravelse det mest naturlige, selv om han ikke har motforestillinger mot kremasjon.

-Når man ser ut i verdensbyene, ser man at slik må det være. Dessuten, hvis vi tror på en Gud som skaper nytt, har det ikke noe å si om vi kremeres eller begravnes. Tenk bare hvordan folk dør på sjøen, eller får kroppsdeler spredt ved store ulykker, sier Braut. ●

Bøneskoret med 61 korister og dirigent Jens Holstad, reiste i september til Spania for å vandre i prinsesse Kristinas fotspor. -En fantastisk opplevelse, sier korets leder Karin Frølich.

AV MONA DRAGESET OG ANNE SISSEL FAUGSTAD

Prinsesse Kristina, datter av kong Håkon Håkonsen, ble i 1257 giftet inn i det spanske kongehuset. Hennes reise fra Norge til Spania er beskrevet i sagaene, og har gitt inspirasjon til mange store diktere. Hun døde i 1260, etter knappe fire år i Spania, og sarkofagen står i kirken i den lille byen Covarrubias, tre timers biltur nord for Madrid.

Dette giftermålet er blitt et symbol på det spansk-norske samarbeidet, og den lille pittoreske spanske byen er blitt arena for kulturutveksling mellom landene, og ikke minst mellom Bergen og Covarrubias.

Kristina-stiftelsen

For mer enn ett år siden etablerte Bøneskoret kontakt med Kristinastiftelsen ved Gudbrand Fossan. Jo mer vi fikk høre og lære om stiftelsens arbeid både i Spania og i Norge, jo mer lystne ble vi til å gjøre en kulturelle reise til denne spennende landsdelen i Spania. Målet var klart, vi ønsket å delta på kulturdagene i Covarrubias i september.

Vi fikk komponert et eget verk av Johan H. Grimstad fra Sunnmøre, og som komponisten sier i et brev; «medan eg arbeidde med dette, vart eg overttydd om at det var hennar kristen-tru som heldt jomfru Kristin oppe – både under ferda, og dei åra ho fekk der nede i Spania». Verket Laudate Dominum, og an-

Siesta i solveggen i Santo Domingo de Silos før omvisning og gregoriansk messe i klosteret

Pilgrimstur

dre kjente norske salmer og sanger, ble øvd inn i løpet av vinteren og våren.

Første konsert

Programmet var klart da vi landet i Spania, vi skulle besøke kirker og katedraler, kloster og gamle slott, og selvfølgelig holde to konserter. Vi var også særdeles heldige som fikk Øyvind Fossum som vår faste guide og oversetter under hele oppholdet. Byen Burgos var hovedsete under oppholdet. Fredag formiddag ble benyttet til en omvisning i den nydelige katedralen i Burgos, er en av de eldste katedralene i Spania. Deler av den stod allerede ferdig da prinsesse Kristina kom til Spania.

Den første konserten ble holdt i konsertsalen på musikkhøyskolen i Burgos. Vi vekket nok ganske stor oppsikt da 62 sortkledde vandret gjennom Burgos på

vei til konsertlokalet. Vi var både høytidsstemte og forventningsfulle, men kanskje våre to solister Elisabeth Takvam og Bård Arne Roth var mest spent? De få, men særdeles entusiastiske tilhørerne tok varmt imot oss, og selv om de ikke forsto innholdet i «Eg veit i Himmerrik ei borg» eller «Laudate Dominum», så varmet mottakelsen vi fikk.

Kultursjefen i Burgos inviterte koret på middag etter konserten, og det satte vi stor pris på.

Santo Domingo

Vi fikk også oppleve Santo Domingo de Silos. Det var et koselig lite sted med et kloster hvor det ble holdt gregorianske messer. Vi fikk omvisning i klostergården og apoteket, ledet av en svært engasjert munk. Etterpå var vi med på gregoriansk messe i klosteret. En del av

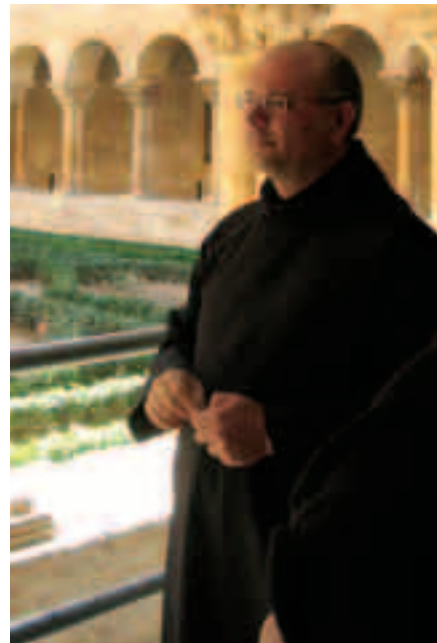

Bøneskoret nyter en av de flotte lunsjene under oppholdet i Spania.

FOTO LINDA OLSVIK GJERTSEN

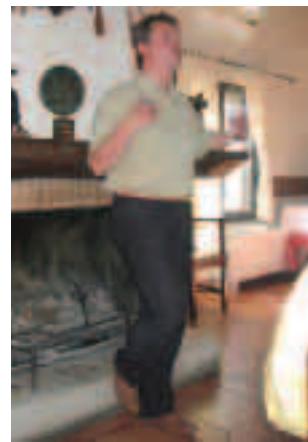

Bøneskoret holder konsert i Stiftkirken i Covarrubias. FOTO ØVIND FOSSAN

Gregoriansk munk med god innsikt i klosterets liv og historie - under omvisinga i klosteret i Santo Domingo de Silos. Under: Velkomen til Spania - Reiseleiar og tolk Øyvind Fossan under den aller første lunsjen på veg frå Madrid til Burgos

Reportasje

til Spania

messen gikk ut på at menigheten snudde seg mot hverandre og ga hverandre hånden eller en klem og ønsket hverandre alt godt. Dette kom litt uventet på oss reserverte nordmenn, men det gav et svært positivt inntrykk og vi deltok med stor innlevelse.

Det store målet for reisen var konserten i Covarrubias. Konserten skulle holdes i Stiftskirken som var lett å finne, for utenfor stod en nydelig statue av prinsesse Kristina. Vi var ved målet.

Det var svært spent stemning før konserten, nå skulle flere måneders arbeid gi gjenklang i kirken og her måtte vi få frem det aller beste! Kirken var ganske full, publikum var både innbyggere i byen og turister. Akustikken var fantastisk, og da den siste tonen døde ut etter Kristinahymnen, var vi både svette, trøtte og fornøyde. Applausen varmet!

Sang i hulen

Etter konserten deltok vi på en seremoni ved Kristinas sarkofag, der korets leder la ned blomster. Presten i stiftskirken tok oss deretter med på en omvisning i kirken og muséet, vi følte oss brakt flere hundrede år tilbake i tid.

Det var en fin opplevelse og vi følte at vi kom nærmere denne prinsessen som reiste hjemmefra så ung og måtte finne seg til rette i et fremmed land. Vi fikk på alle måter inntrykk av at hun var blitt godt mottatt, og at minnet om henne ennå lever og blir godt ivaretatt.

Søndagen reiste vi i retning Soria for å spasere gjennom ravinen ved Rio Lobos til eremittkirken San Bartolome. Naturen var fengslende med merkelige formasjoner i fjellveggene. Innerst i dalen kom vi til eremittkirken som lå omkranset av fjellvegger med huler. I den stør-

ste hulen gikk hele koret inn, og spontant sang vi «Eg veit i himmelrik ein borg». Bård sang sitt solist-parti med innlevelse, før hele koret kom med full styrke på neste vers. Det lød fantastisk, litt uvirkelig og høytidsstemt inne i hulen, og fikk nakkehårene til å reise.

Om kvelden deltok vi på landsbyfestival på Plazaen i Covarrubias hvor vi nok en gang fremførte Kristina-hymnen. Det var stort for oss. Etterpå shoppet vi litt på markedet og deltok videre i landsbyfesten, hvor vi festet og danset sammen med lokalbefolkningen.

Koret er svært takknemlig for at Øyvind Fossan var med oss under hele oppholdet. Vi må også understreke at vår egen korleder Karin Frølich og arrangementkomiteen har gjort dette til minneverdige dager som kommer til å sitte lenge i både kropp og sjel. ●

Orgel og saks i Fana

To unge musikere besøker Fana kirke mandag 14. november med en uvant og spennende musikalsk kombinasjon.

Organist Randi E. Mortensen og saksofonist Michael H. Lund er to unge, danske musikere som har hatt suksess med sine utradisjonelle konserter. Orgel og saksofon er to instrumenter som man sjelden hører i samspill, men etter hva kritikkerne skriver, har de to i høy grad lykkes med dette, både med transkripsjoner av klassiske musikkverk og ved framføring av nye verk som er spesielt skrevet for disse to instrumentene.

Duoen har et stort og variert repertoar. I Fana kirke vil de vesentlig framføre nordisk og fransk musikk.

SAX OG ORGEL: Michael H. Lund og Randi E. Mortensen.

(PRESSEFOTO)

Kultur

Musikantisk ynde, livlighet og presisjon, humor og energi er uttrykk som er brukt om de to musikerne og deres spill, hver for seg og ikke minst i samspill. Lys opp en mørk novemberkveld med livlig og levende musikk i et vakkert kirkerom!

Billetter: kr 75,- ved inngangen

Mellom hvert menighetsblad... følg med i

Fanaposten

Tlf.: 55 11 80 10

Fax: 55 11 80 11

Hver fredag:
Kunngjøring om gudstjenester i Fana Prosti.

E-post:
marianne@fanaposten.no

E-post:
annonseavd@fanaposten.no

Krisetelefon E-posttjeneste
815 33 300 www.kirkens-sos.no

Kirkens SOS
ET MENNESKE Å PRATE MED
MÅR LIVET ER SOM VERST

Dahls Begravelsesbyrå

ETABLERT 1933

har som familiebyrå levert sine tjenester i mer enn 60 år i Fana og hele Storbjergen.
Byrået har gjennom årene opparbeidet en bransjekunnskap som bidrar til en verdighet og stil som de som trenger oss vet å verdsette.
Dette gjør vi på de pårørendes premisser, enten man vil at vi skal gjøre alt, eller man vil ha råd og delta selv i forberedelsene til gravferden.

TLF. 55 13 15 00

HELE DØGNET

APELTUNVEGEN 1, 5222 NESTTUN

STOR PARKERINGSPLASS

VI KOMMER OGSÅ TIL HJEMMEKONFERANSE

DAG / KVELD

Disponent Kjell Rein Dahl privat 55 10 25 95

Solstrands Begravelsesbyrå

Herman Fossgt. 11, 5007 Bergen

Telefon 55 55 16 16 hele døgnet

E-post: post@solstrands.no

Vår erfaring - din trygghet

BERGEN OG OMEGN BEGRAVELSEHJELP

K.H. POLDEN 56 33 45 88
TOM WILSON 55 19 55 88

Teatergt. 20, 5010 Bergen
Tlf. 55 21 44 50

Mobil 917 51 700

- DØGNVAKT
- PARKERING
- BLOMSTER
- MONUMENTER

Vi utfører alt det praktiske eller tilrettelegger for pårørende som ønsker å gjøre noe selv

Husk på dåpsbarna!

Gode bøker og god musikk får du hos

vestbok

Vetrlidsalm. 1, 5014 Bergen
Tlf. 55 31 79 63
post@vestbok.no

Velkommen til

FANA SPAREBANK
- en bank å stole på

tlf. 55 91 98 00
www.fanasparebank.no

Hvem-hva-hvor i Storetveit menighet

STABEN, STORETVEIT MENIGHET

Storetveit kirke

Kirkeveien 27, 5072 Bergen
telefon55 30 81 10
telefaks55 30 81 19
epost storetveit.menighet@bkf.no
Kontortid man-fre 10.00-12.00.

Sogneprest Kari Vatne

Kirkevn. 47a
telefon55 30 81 12 (a)
telefon55 28 36 58 (p)

Kapellan Inge Høyland

telefon55 30 81 15 (a)
telefon91 33 05 56 (p)

Kirketjener Arthur Nordeide

telefon55 28 17 10 (a)

Organist Ruth Bakke Haug

e-post: .ruthhaug@broadpark.no
tir.-tor. 14-16
telefon55 30 81 14 (a)

Kateket Bodil Dyrøy Bredholt

telefon55 30 81 18 (a)

Diakon (vikar) Linda Bårdsen

telefon55 30 81 17 (a)

Daglig leder (vikar)

Jan-Erik Tangen
telefon55 30 81 17 (a)

ANDRE KONTAKTER

Storetveit menighetsråd

Leder Guri Westfal-Larsen
telefon55 91 21 42
Nestleder Mette Lawlor
telefon55 28 08 87

Kulturutvalget

Kontakt: Jon Wigum Dahl
telefon55 28 43 02
Kari Blom telefon ...55 91 08 83

Storetveit Menighetsbarnehage

Kirkeveien 27
telefon55 28 24 28

Søndagsskole

Hver søndag når det ikke er
familiegudstjeneste.
Kontakt: Kari Bakke
telefon55 28 33 70

Storetveit Barneospel

Øvelse hver onsdag kl. 17.45-18.45
i menighetshuset
Kontakt: Grete S. Meyer
telefon55 28 39 60

AGAPE Gospelkor

Øver hver tirsdag i kirken kl. 19.30
Kontakt: Ruth Bakke Haug
telefon55 12 45 87
e-post: .ruth@agapegospel.no
Nettside: .www.agapegospel.no

1. Fjøsanger NSF

Kontakt: Njål Farestveit
telefon .55 10 51 13 / 99 71 51 16

Kontaktklubben for psykisk utviklingshemmede

Møtes hver 2. torsdag i
menighetshuset.
Diakon (vikar) Linda Bårdsen
telefon55 30 81 17

Diakoniutvalget

Diakon (vikar) Linda Bårdsen
telefon55 30 81 17
Bankgiro9524.05.03493

Aktiv Fritid

Annenhver tirsdag kl. 11.30-13.30
Pensjonister: Kontakt Kirsten Almås
telefon55 28 47 64
Ragnhild Thistel
telefon55 29 14 56

Kjøring: Guri Westfal-Larsen

telefon55 91 21 42

Babysang i Storetveit menighetshus

Torsdager kl 11.00-11.45 i Storetveit menighetshus. For foreldre med barn mellom 0-1 år. Kursledere: Yngvild Wattum Stuksrud og Guro Rotevatn Buder. Kontakt: Kirkemusiker Yngvild Wattum Stuksrud
Telefon (Storetveit) . . . 55 30 81 10
Telefon (Bønes) 55 30 81 00

FELLES AKTIVITETER BØNES OG STORETVEIT

Klubben

Kontakt: Kjartan Steffensen
epost kjartansteffensen@yahoo.no
mobil90737973

Bibelgruppetjenesten

Sosialt samvær og samtale om tro

Alpha-kurs

Et lite halvår kurs (10 kvelder og en helg) for alle, uansett tvil og tro. Kveldsmat, tema og samtale om de sentrale deler av den kristne tro.

Misjonsforeninger

Diakoniutvalget
Bankgiro9524.05.03493

Besøktjeneste

For den som ønsker besøk eller å bli besøkt. Sorggruppe ved skilsmisse/dødsfall. Kontaktperson for alle disse felles aktiviteter: Diakon, telefon55 30 81 17

Givertjenesten:

Bankgiro9524.05.03493

Åpen kirke på Bønes

Tors kl. 12-13 er Bønes kirke åpen. Om du vil søke stillheten, tenne lys, eller samtale med noen er du hjertelig velkommen. Diakon Reidun L. Dyvik eller noen fra diakoniutvalget på Bønes er tilstede disse onsdagene.

Kulturutvalget i Storetveit

Vi har prøvd å skape variasjon i programpostene fra konserter, teaterbesøk, «spesial»-gudstjenester, foredrag med samtale til tur i det fri.

AV BRYNHILD UTNE,

LEDER I KULTURUTVALGET I STORETVEIT 1998-2001

Foredragene på kulturkveldene har hatt stor spredning i temaer; fra middelalderens skrivende kvinner, hekseprosessene, Garborg og kristendommen (150-årsminne) til våre dagers nyreligiositet. Bergen er rik på dyktige forelesere med spennende temaer. Her er nok å øse av!

Kulturutvalget i Storetveit ble opprettet i perioden 1994-97. Leder av menighetsrådet, Liv Skaug, tok initiativet til å danne et kulturutvalg og ledet også dette. Mange interessante emner ble tatt opp.

Dette nybrottsarbeidet ble fulgt opp i den neste menighetsrådsperioden 1998-

2001. I løpet av disse fire årene gjennomførte utvalget 35 – 40 arrangement eller hadde en finger med i spillet.

Oppmøtet har vært svært varierende. Konsertene av ulike slag trekker flest folk. Kirkens egne krefter ved organist Ruth Bakke Haug og koret Agape har hatt mange musikkvelder gjennom årene.

Foredragskveldene har vært minst besøkt, selv om temaene er aldri så interessante. Foredraget om N.F.S. Grundtvig fikk 11 fremmøtte. Motsatsen var Concordiakoret fra Minnesota med nesten fullsatt kirke, om lag 550 tilhørere. Uansett oppslutning har det vært interessant og spennende arbeid i kulturutvalget. Vi ble på en måte medskapere, og det er givende.

Fantoft stavkirke som brant 6. juni 1992, ble bygget opp igjen av familien Horn og innviet i 1997. Det gav Storetveit menighet en ny arena for en utvidet bruk av dette verdifulle kirkerommet. Kulturutvalget fant at dette bygget egner seg i høy grad for folkemusikk. Det er mest

som et paradoks at en gammel dâm av middelalder sitter i de nye stolpene og stavene. Det var fristende og vågalt å invitere bergenserne til Draumkvedekveld i vintermørket 13. dag jul. Men stavkirken ble fullsatt – og har siden vært det i 7 år på rad. De fleste kvedarane er blitt hentet fra Telemark. Tradisjonen er kommet for å bli, håper vi.

Men Fantoft stavkirke blir også brukt på sommertid. Nåværende kulturutvalg følger opp folkemusikkvelder med lokale grupper. Og familien Horn som eier kirken, viser stor velvilje overfor menigheten til å bruke kirken, noe vi er svært glade for.

Det føles viktig å synliggjøre det kulturelle arbeidet som blir utført innen kirken og å vise at vi er på vei. Ikke alle menigheter har et kulturutvalg. Tenk om vi kunne inspirere hverandre! ●

Kommentar

Kontaktklubben

Har du noen gang vært innom Kontaktklubben i Storetveit menighet? Der er det trivelig å være. Der er det mye smil, latter og glede.

AV KIRSTEN ALMÅS OG LIV KLYVE HOLME

I januar 1995 ble det satt i gang et klubbtilbud for psykisk utviklingshemmede der hovedaktiviteten var sang og musikk. Klubben ble ledet av to engasjerte ungdommer som ble lønnet for arbeidet. Menigheten bevilget penger og Bjørgvin bispedømme gav prosjektmidler. Vi fikk også støtte fra kulturkontoret i Fana og fra Lions.

Erfaringene viste at det ville være ønskelig med flere aktivitetstilbud enn sang og musikk. Kontaktklubben ble startet høsten 1995. Etter hvert gikk musikkgruppen inn i Kontaktklubben. Den primære målsettingen var å skape et trygt og stimulerende fellesskap for unge psykisk utviklingshemmede.

Kontaktklubben i dag

Klubben har møte annenhver torsdag i Storetveit menighetshus. Den er godt besøkt, men antallet varierer noe fra gang til gang. Mange kommer i følge med sine støttekontakter. Slik er kontaktklubben også et møtested for støttekontaktene. Klubben er ledet av fem frivillige ledere. I tillegg er diakonen knyttet opp til arbeidet.

Programmet på en klubbkveld er fast: Først spiller vi forskjellige spill. Deretter har vi en sangstund med gitarakkompagnement, der medlemmene selv foreslår sanger. Neste post på programmet er dans og sangleker. Etter hvert er de fleste med, også de som er i rullestol.

Så er vi kommet til måltidet, som for mange er høydepunktet. Vi koser oss med hjemmebakte boller og kake. Det blir tid til litt mer sang eller en omgang med yatzy.

Vi avslutter kvelden med «Fortellerkroken». En av lederne forteller/leser en bibelfortelling. Det gis rom for samtale etter fortellingen.

To ganger per semester har vi «Kontaktkveld». Da er familiemedlemmer spesielt velkomne. Disse kveldene avslutter vi samværet med en liturgisk andakt i Storetveit kirke, ledet av prest eller diakon. Viktig er stillhet, sang og musikk. De som vil er med å tenne lysgloben. Organisten er alltid med på

Reportasje

DANSEN Engasjerer alle (over).

GLEDE: Varme og vennskap blomstrer i kontaktklubben.

Kontaktklubben er 10 år i år. Dette vil vi feire 24. november med en fest for medlemmer, tidligere medlemmer og ledere. Med oss på denne festen blir integreringskonsulent i Bjørgvin, Leif Arne Økland. Vi ønsker å kunne videreføre dette tilbudet både for dem som allerede har funnet seg godt til rette, og for nye som måtte ha behov for et slikt fellesskap.

disse samlingene. Vi har også deltatt i høymessen med innøvet dramatisering av en bibeltekst.

Det er viktig at klubben har en åpen profil. For eksempel er «Fortellerkroken» og den liturgiske andakten i kirken tilbud de kan være med på hvis de vil.

Vårsemesteret blir avsluttet med en tur, gjerne med grilling. Tidligere hadde klubben avslutning på Helgeseter og deltok på låvedans. ●

ELEKTRIKEREN PÅ MINDE

Data Elektriske

REGISTRERT EL-INSTALLATØR - ANNO 1957

Storetveitveien 20 - 5067 Bergen

Tlf. 55 36 14 30 - Fax 55 36 14 35 - Vakttilf. 916 61 430

LEVERANSER MED **STØRST MULIG** NYTTEVERDI

Gården Senter AS

Din leverandør
for flis og bad

på Storetveit

Bjergvin
BEGRAVELSESBYRÅ

Eilif Andersen
DØGNVAKT: 55 20 23 00
Natlandsveien 8, Landås

ODFJELL
N-5826 Bergen

KARSTEN MOHOLT

ELEKTRO-MEKANISK VERKSTED

HANS CLAUSSEN A/S
AGENTUR
BERGEN

Vi anbefaler vår forretning
BLOMSTERHALLEN
Minde Stasjon - Tlf. 55 29 36 54

**Hans klær
hos Hans H.**

Strandgaten,
Åsane, Vestkanten
Lagunen

TINE
TINE Meieriet Vest

Minde Trelast
GULVSPESIALISTEN

Minde Allé 19 a - N-5073 Bergen
Tlf. 55 29 88 98 - Fax. 55 20 12 80

Varme As
VARMESPECIALISTEN

Minde Allé 40, 5068 Bergen
Telefon: 55 38 11 50 - Faks: 55 38 11 51
www.varmen.no

REMA 1000
WERGELAND
Fageråsveien 2, 5067 Bergen
Telefon: 55 28 71 50

MIX
MINDE
Minde Allé Tlf. 55 30 37 80 Faks 55 30 37 81

Bara Gruppen AS

Strandgaten 15. 5013 Bergen. Telefon: 55 30 62 00

WESTFAL-LARSEN & Co. AS
SHIPOWNERS

B. Fondenes A/S
Aut. Rørleggerfirma

Fantoftv 27b,
P.B. 13 Minde, 5826 Ber gen

Tlf. 55 31 18 00
Fax. 55 31 18 01

Høytrykk-/stake-/TV-bil
Mobil: 922 26 292

ÅGE J. **Monsen** A/S
AUT. EL. INSTALLATØR

Vi utfører alt innen
rehabilitering og
nymontering av
elektriske anlegg

Besøksadr. Edv. Griegsvei 3B, 1. etg
Postboks 96 Minde 5826 Bergen
Tlf: 55 29 39 40/42
Mobil: 932 16 491 / 932 16 493

Vi kan hjelpe til med rådgivning/
tilrettelegging ved begravelser/bisettelser

RAGNHILD THORSHEIM KRISTING
GRAVFERDSHJELPEN A/S

Hagerupsvei 32X, 5093 BERGEN

Hele døgnet
Tlf. 55 28 05 22

Begravelses-
byrået i **FYLLINGSDALEN**

55 15 40 90
HELE DOGNET

Odd Abbedissen
PRIVAT
55 16 04 43

Kommer i hjemmet for samtale.

O. Abbedissen Begravelsesbyrå a.s

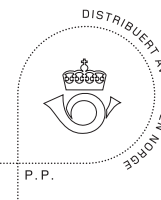
Folke Bardottesvei 44-46
Spectrum v/Oasen - 5147 Fyllingsdalen

Returadresse:

Storetveit kirke
Kirkeveien 27
5072 Bergen

B

NORGE

FULLDISTRIBUSJON

døpte

Christoffer Greve-Isdahl Mohn
Mikal Eiken Dahle
Kristian Lund Næsgaard,
Sebastian Berg- Sjøstrøm
Eirik Hadler – Olsen
William Woods
Øyvind Eldøy Lundstad,
Philip Stordal Mjelde
Mons Øvrehus Valland
Mathias Ørbeck
Simon Winterthun
Alexander Thomassen Kjerland
Henrik Wallevik Christensen
Benjamin Horn
Paul Filip Rød Lamp
Preben Killand
Njål Bergstrøm
Trygve Sælemyr Vangen
Tobias Eimhjellen Fjeldtvedt
Christian Trengereid
Iben Grung
Liv Amanda Straume Sund
Sigrid Killand
Sigrun Frigstad Aarbø
Tuva Tianli Borthne Hvidsten
Emma Ulstein
Nora Salomonsen

vigde

Lasse Bøyum Nøstvold og
Lill – Ann Cathrine Strøm
Thomas Løland og
Hege Kristin Søgård
Erik Foss og Lisbeth Jørgensen
Per Kr. Bunæs og
Ingrid H. Johannessen
Frode Åsvang og
Ingvild Holt – Jensen
Bergfinn Sørli og
Ellen Sigrid T. Bardsley
Håvard Tveit og
Ann – Kristin Thue
Jan Dankert Danielsen og
Bjørn Hatletvedt
Sven Inge Seim og
Veronika Jørgensen
Raine Torbjørn Mortensen og
Marie Jakobsen Konglevoll
Stian Teigen og
Kathrine Sunde Lygre
Kristian Vadseth og
Cesilie Bergstad Ljone
Kevin Andreasson og
Renate Haukenes
Ivar Hillestad og
Thale M. Steen – Hansen
Johan H. Stuhr og
Cristine G. Kløvstedt
Kenneth Ruus og

Anne Cesilie Honningsvåg
Hieu Qui Vist Le og Charlotte
Sophie Edtem Torbjørnsen
Eirik Christian Mjelde og
Kristi Bergstrøm
Steinar Pedersen og
Nina Østensen
Petter Ødemark og Hilde Rafto
Leif Reidar Østrem og
Marianne Evensen
Trond Natland og Renie Eriksen
Dag Lygren og
Ann – Kristin Menes
Erik Nitter og
Åsne Kristin Hernes

døde

Vidar Øren
Odd Johann Johannessen,
Nils – Olav Meland
Milka Odffjell
Erna Ingeborg Andrea Odland
Amaie Larsen
Anna Kristine Fosse
Nina Stølsnes Thorsnes
Elly Blytt
Ruth Desseingthorn

gudstjenester

Storetveit kirke

30. oktober Bots og bededag

Matt 3,7–12
11.00 Bots- og bededagsguds-
tjeneste. Kirkekaffe.
Bjarte Holme.

6. november Allehelgensdag

Matt.5,1-12
11.00 Familiegudstjeneste.
Søndagsskolens dag.
Kirkekaffe. Middags-
treff. Bodil Dyrøy Bred-
holt og Inge Høyland
17.00 Minnegudstjeneste.

13. november 26.s. etter pinse

Luk. 17,20-30
11.00 Høymesse. Dåp. Natt-
verd. Kirkekaffe. Kari
Vatne.

20. nov, siste søndag i kirkeåret

Matt. 25,31-46
11.00 G2. Barnegospel deltar.
Kirkekaffe. B. Holme.

27. november 1.s. i advent

Luk. 4,16-22a
11.00 Jubileumsgudstjeneste.
Agape deltar. Nattverd.
Jubileumskirkekaffe

4. desember 2.s. i advent

Luk.12,35-40
11.00 Familiegudstjeneste.
1.klassingene er spesi-
elt invitert. Kirkekaffe.
Middagstreff. Bodil
Dyrøy Bredholt
og Inge Høyland.

11. desember 3.s. i advent

Matt.11,11-19
11.00 Høymesse. Nattverd.
Kirkekaffe. Kari Vatne

18. desember 4.s. i advent

Joh.3,26-30
11.00 Høymesse. Dåp. Kirke-
kaffe. Bjarte Holme

Bønes kirke

30. oktober Bots og bededag

Matt 3,7–12
11.00 Gudstjeneste med natt-
verd. Kirkekaffe. Inge
Høyland
18.00 Innsettelsesgudstj. ved
prost Per Barsnes og
menighetens prester.

6. november Allehelgensdag

Matt.5,1-12
19.00 NB: merk tidspunkt.G2.
Nattverd. Kari Vatne.

13. november 26.s. etter pinse

Luk. 17,20-30
11.00 Gudstjeneste med dåp
og nattverd. Søndags-
skole. Kirkekaffe. Bjarte
Holme.

20. nov. Siste søndag i kirkeåret

Matt. 25,31-46
11.00 Familiegudstjeneste.
Dåp. Kirkekaffe. Inge
Høyland.

27. november 1.s. i advent

Luk. 4,16-22a.
11.00 NB! I Storetveit kirke.
Jubileumsgudstjeneste.
Storetveit kirke 75år.
Agape deltar. Nattverd.
Jubileumskirkekaffe.

4. desember 2.s. i advent

Luk.12,35-40
19.00 Lysmesse. Inge Høyland.

11. desember 3.s. i advent

Matt.11,11-19
11.00 Gudstjeneste med dåp
og nattverd. Kirkekaffe.
Bjarte Holme.

18. desember 4.s. i advent

Joh.3,26-30
11.00 Gudstjeneste med natt
verd. Kirkekaffe.
Inge Høyland.

Kulturkalender

23. oktober: Gospelkveld med Agape. Storetveit kirke kl 19.

20. – 27. nov: Jubileumsuken for Storetveit kirke.

Eget program følger med bl.a jubileumsgudstjeneste, kirke-konsert, m.m.

Onsdag 9. november kl 18.00: Meditasjonskonsert for nytt orgel

Konsert i Storetveit kirke til inntekt for orgelsaken i Bønes. Konserten er en del av serien «Åpen kirke med kveldstoner og lystenning», en serie som går hver onsdag i Storetveit kirke. Programmet vil spenne fra musikk av Bach for solo cello til større orgelverk. I tillegg til kirke-musikeren i Bønes kirke, Yngvild Wattum Stuksrud, vil Marianne Herresthal (cello) og Vejbjørn Stuksrud (fiolin), begge ansatt i Bergen Filharmoniske Orkester, medvirke. Det vil bli tatt opp kollekt ved utgangen til orgelfondet.

Onsdag 23. november kl 19.00 «Folketoner & Jazz» i Storetveit kirke

Medv.: Ragnhild Akslen Eide - sang
Håkon Nilsen - klarinett og saksofon
Carsten Dyngeland - piano og rytmeinstrument
Ruth Bakke - orgel og bassgita

20. desember: Christmas Carols i Storetveit kirke.

Bli med og syng julen inn sammen med Agape på denne tradisjonsrike «sing along» konserten i Storetveit kirke, tirsdag 20. desember, kl 19.30. Etterpå blir det pepperkaker og gløgg i menighetshuset.

6. januar. Draumkvedet, med kvedar Aasmund Nordstoga

Fantoft Stavkirke kl 1800 og kl 2000. Pris kr. 100,-